ПОЛІТИКА

Чи «підкидає Росія дрова у вогонь» вуличних акцій у Європі?

Петро Кагуй

23 жовтня 2026, 06:30

Протестувальник у масці проходить повз палаючі велосипеди під час загальнонаціональних протестів. Франція, 17 жовтня 2026 року

Слухати 10 хв.

У Парижі горять барикади, споруджені зі сміття, а в італійському Мілані підлітки б'ються із поліцією. Окрім Франції і Італії протести за участю молоді відбулися чи перебувають у розпалі і в інших країнах Європи.

Російський ідеолог Олександр Дугін прокоментував європейські заворушення словами: чим більше хаосу, тим краще. Постає питання: підпалив цей «вогонь» Кремль чи лише підкидає дрова у вогнище, яке розпалили самі європейці?

Радіо Свобода зібрало інформацію щодо найбільших молодіжних протестів у Європі в 2026 році.

У середині жовтня 2026 року вулиці кількох європейських міст знову спалахнули. Школярі блокують ліцеї, студенти займають площі, а вночі – маски, каміння й палаючі барикади.

Франція, Італія, Іспанія, Албанія, Бельгія та інші країни стикаються з різними проявами суспільного роздратування: від браку фінансування освіти й непомірної вартості житла до звинувачень влади в корупції та нездатності забезпечити гідне майбутнє.

На цьому тлі звучать твердження, що Росія активно намагається гібридно підживлювати, штучно роздмухувати заворушення через мережу ботів та соціальні мережі і радикалізувати спричинене різними внутрішніми факторами вже наявне протестне середовище європейської молоді.

Французькі поліцейські біля вогнища, розпаленого протестувальниками. Південь Франції, 17 жовтня 2026 року

Хронологія протестів

Німеччина

Рух **«Шкільний страйк проти призову до армії»** («Schulstreik gegen Wehrpflicht») стартував ще 5 грудня 2025 року. А 5 березня на вулиці міст вийшли тисячі школярів. 8 травня протести охопили майже 130 міст. 25 вересня понад 45 тисяч учнів залишили уроки після того, як Міноборони почало викликати 18-річних на медогляд. Це були масові, але переважно мирні акції проти закону, який поки не вводить обов'язкового призову.

Серед гасел, зокрема, були і такі :«Ваша війна – без нас» та «Росія нам не ворог»:

Франція

Все почалося 17 вересня зі страйку вчителів у Кретеї під Парижем. Ліцеїсти протестували проти переповнених класів, нестачі вчителів і задухи в аудиторіях.

6 жовтня, за даними МВС Франції, на вулиці вийшли близько 256 тисяч мітингарів, 17 жовтня вже 550 тисяч.

Дуже швидко мирні акції перетворилися на безчинства, молодики з масками на обличчі підпалювали муніципальні установи, нищили кафе, грабували магазини, били і палили машини.

Горить підпалена учасниками акцій мерія міста Лімож у центральній Франції, 17 жовтня 2026 року

1 жовтня міністр внутрішніх справ повідомив про 625 затриманих за один день. За вихідні затримали понад 2400 осіб.

Париж, 17 жовтня 2026 року

Бельгія

Із 1 жовтня шкільні блокади почалися у Льєжі. 9 жовтня під час загальнонаціонального страйку проти заходів економії у Брюсселі відбулися сутички. 17 жовтня сутички повторилися, а очільник МВС країни заявив, що це вже «не просто протест».

Італія

16 жовтня учні пройшли маршами під гаслом «День без Мелоні» («No Meloni Day»). Наступного дня у Мілані, Турині та Болоньї почалися заворушення.

За словами очільниці уряду **Джорджі Мелоні**, постраждали майже 200 поліцейських, затримали 330 осіб. Уряд відправив до Мілану близько 500 військових і ухвалив суворіший указ про безпеку.

Мілан, 17 жовтня 2026 року

Іспанія

Тут рушієм протестів було житло, а не школа. Після резонансного виселення 87-річної жінки у **Мадриді** парламент 2 жовтня відхилив житлові декрети уряду. 3 жовтня на вулиці вийшли десятки тисяч людей. Молодь була помітною, але рух не був суто студентським.

Албанія

Антиурядові акції тривають із червня, їх спричинив курортний проєкт на узбережжі, пов’язаний із зятем президента США Дональда Трампа.

13 жовтня студенти закидали цеглою Міністерство освіти в Тирані, і протести стали насильницькими. Прем'єр-міністр Албанії Еді Рама заявив, що заворушення в країні спричинені «гібридною війною».

Затримання під час нападу учасників протестів на урядову установу. Тирана, Албанія, 16 жовтня 2026 року

Рама знову наголосив, що відповідальність за насильство несуть «іноземні суб'єкти». Раніше він уже звинувачував Росію та Іран у поширенні дезінформації в інтернеті.

«Це вже визнано, і це стає серйозною проблемою в усій Європі», – сказав Рама, перебуваючи у пошкодженій будівлі міністерства освіти Албанії.

Інші країни

В **Ірландії** 1,5 тисячі студентів вийшли на вулиці Дубліну проти вартості навчання. У **Португалії** протестують проти дорожнечі й браку житла.

Учасники акції протесту біжать вулицею, заваленою уламками, під час акції протесту. Мілан, Італія, 18 жовтня 2026 року

Чи є російський слід?

Поки, як пишуть іноземні медіа, немає переконливих доказів того, що іноземні держави підбурили заворушення у Франції, Італії та інших європейських країнах, але є факти, що деякі з них справді використали ці протести для просування вигідних їм наративів через соціальні мережі.

Що кажуть політики та урядовці

Міністр закордонних справ Франції **Жан-Ноель Барро** заявив, що «протести старшокласників у Франції стали об'єктом використання ворожих наративів, які походять із Росії, Китаю, Ірану та спільноти MAGA. Ми бачимо їх, засуджуємо і реагуємо на них»

«Доказів іноземного втручання в події, що відбулися, немає. Однак після них мала місце іноземна маніпуляція інформацією – це факт. Є чимало тих, хто намагався скористатися цією ситуацією. Є люди, які ведуть свою гру за рахунок Франції», – заявив президент Франції **Емманюель Макрон** під час свого візиту до Катару.

Міністр оборони Італії **Гвідо Кросетто** назвав заворушення в Мілані наслідком «гібридної війни» через **TikTok, YouTube** і соцмережі.

Зіткнення учасників акцій із поліцією на площі Дуомо під час антиурядового протесту, організованого рухом «Італія на площі». Мілан, 17 жовтня 2026 року

Прем'єр Албанії Еді Рама заявив, що заворушення в країні спричинені «гібридною війною», раніше він звинувачував Росію та Іран у поширенні дезінформації в інтернеті. Начальник албанської поліції сказав, що серед затриманих лише кілька студентів, а винні «особи з Албанії та з-за кордону». Москва відкинула ці звинувачення: за словами речниці МЗС Росії **Марії Захарової**, на вулиці вийшли громадяни самої Албанії.

Що кажуть спецслужби та регулятори. За повідомленням The Financial Times, регулятори Євросоюзу перевіряють можливе втручання Росії, Ірану й Алжиру. Проросійські та ультраправі акаунти, пов'язані з попередніми кампаніями, поширювали відео заворушень. Водночас європейський розвідник, ім'я якого не називають, сказав, що було б надто просто звинувачувати в усьому росіян. Європейська служба зовнішніх дій», за тим же джерелом, вважає Францію другою після України країною континентальної Європи за обсягом державних інформаційних атак.

Які наслідки?

Група **Disinformation Commission** у звіті від 18 жовтня не знайшла доказів, що іноземна держава ініціювала чи спрямовує протести, однак росіяни їх використовують.

> Мережа «Матрьошка», як ідеться, за два дні виготовила близько 20 фальшивих «новин» під виглядом AFP, DW і Le Monde, зокрема про загибель 54 вчителів. А інша російська мережа «Правда» опублікувала 21 матеріал про заворушення 17 жовтня. Але найбільше спотворень внесли ультраправі інфлюенсери, чиї фейки, за оцінкою авторів, охопили приблизно вдесятеро більшу аудиторію.

Що кажуть у Брюсселі та Парижі

Європейська комісія відмовилася відкривати формальне розслідування, попри заклики французького **Arcom** та італійського **AGCOM** (*незалежні регулятори медіа та цифрових сервісів цих країн*), з причини відсутності доказів.

Журналісти **Euronews** нагадують, що під час мігрантської кризи в іспанській Сеуті докази мобілізації людей фальшивими повідомленнями були.

Жінка проїжджає на велосипеді повз палаючу барикаду під час акцій протесту. Париж, 17 жовтня 2026 року

Росії вигідні такі протести?

Керівник Центру протидії дезінформації **Андрій Коваленко** пояснював ще у 2025 році, що російські спецслужби прагнуть розхитати Європу, щоб вона зосередилася на внутрішніх проблемах та відмовилася від підтримки України.

Видання **The Washington Post** писало 6 жовтня, що очільник Росії **Володимир Путін** розраховує на обвал європейської підтримки Києва, нині в Європі зайняті студентськими протестами, політичною кризою в Німеччині та паливною кризою, а перевантажені внутрішніми проблемами уряди мають менше ресурсів для України.

Росії вигідні такі протести з кількох причин, зауважують фахівці.

- По-перше, вони створюють картину «деградованої, хаотичної Європи» – контраргумент для кремлівської пропаганди про «стабільність» і «традиційні цінності».
- По-друге, соціальна напруга всередині ЄС ускладнює політичну єдність і може послабити підтримку України (як фінансову, так і політичну).
- По-третє, використання протестів у гібридній війні – це дешевий і відносно безпечний спосіб вести інформаційну війну, не переходячи «червоні лінії» відкритого конфлікту.

Росії не потрібно починати пожежу, достатньо підсилювати вогонь. Як зауважила **Марта Тернбулл** із Hybrid CoE, сучасна гібридна війна саме в цьому й полягає:

> *«Суб'єктам гібридних загроз не потрібно організовувати протести, щоб отримати від них вигоду.* Однією з усталених рис сучасної інформаційної війни є використання реальних соціальних та політичних напружень».

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Прем'єр Албанії: заворушення в країні спричинені «гібридною війною»

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Росія залишається агресором номер один – очільник британської розвідки

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Уряд Франції планує задіяти «величезні сили» під час нових протестів

Петро Кагуй

На Радіо Свобода працює з серпня 1994 року. Останнім часом виконує функції вебредактора. Позаштатний автор публікацій. Закінчив історичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка.

Україна | Світ | Політика | Війна

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.